

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

‘Ραψώδια Ζ.

Μεταφρασθεῖσα εἰς δημοτικὸν στίχον

ὑπὸ

Δ. Βικέλα.

Τῷ Κυρίῳ Ἰωάννῃ Πατρικίῳ, εἰς Λονδίνον.

Φίλτατε.,

Ἡ μετάφρασις αὕτη τῆς ἔκτης ῥαιψιδίας τῆς Ὀδυσσείας σοὶ ἀνήκει αὐτοδικαίως.

Ἐνθυμεῖσαι ποσάκις ἀναγινώσκοντες ὅμοι, ποτὲ μεν τὸν ἀνάνατον ποιητὴν καὶ ὄλλοτε τὰ δημοτικὰ τραγούδια, εὑρίσκομεν τοσαῦτα σημεῖα ὅμοιότητος, ἀποδεικνύοντα τὴν ταυτότητα τῆς φυλῆς διὰ τὴν ὄποιαν, εἰς ἀπόστασιν τοσούτων ἀιώνων, συνετένθησαν ἀμφότεραι αἱ πηγαὶ αὗται τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως; Ἐνθυμεῖσαι τὰς περὶ ποιήσεως καὶ περὶ γλώσσης συζητήσεις ἡμῶν, τῶν ὄποιων συμπέρασμα ἦτο πάντοτε ἡ κοινὴ πεποίησις ὅτι, ἡ ἀληθὴ τῆς νέας Ἑλλάδος ποίησις εἶναι ἡ δημοτική, καὶ γλῶσσα τῆς ποιήσεως ἡ ζωσα καὶ λαλουμένη, ἡ γνησία Ἑλληνικὴ τοῦ λαοῦ γλῶσσα;

Τῶν ἀναγνώσεων καὶ τῶν συζητήσεων ἐκείνων καρπὸς εἶναι ἡ μετάφρασις αὕτη. "Οτε ἐμενα μόνος τὰς νύκτας, τὴν Ὀδύσσειαν ἔχων εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὰ κλέφτικα τραγούδια εἰς τὸν νοῦν, ἐμαγευόμην ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ θείου ἐκείνου δημοτικοῦ ποιήματος, καὶ πρὶν ἔτι προφίλασσο νὰ ἔξετάσω ἂν εἶχεν ἵερόσυλον τι ἡ ἀπόπειρα τῆς μεταφράσεως, μετεφέροντο εἰς τὸν δημοτικὸν στίχον τοῦ νέου Ἑλληνος τ' ἀνάνατα ἔπη, τὰ ὄποια οἱ προπάτορες του ἤγαπων.

"Αν σὺ συγχωρήσῃς τὸ τόλμημα καὶ παραδεχθῆσῃς τὴν ἰδέαν τῆς μεταφράσεως ταύτης, φοβοῦμαι ὅμως ὅτι πολλοὶ οὐκέτη γορθοίσασι τὴν βέβηλον χεῖρα, τὴν θελήσασαν νὰ περι-

βάλη, ὅντι τῆς κλασικῆς χλαμύδος, δημόδη κάπαν εἰς τὸν μέγαν ποιητήν.

’Αλλ’ ὅν τινες τῶν μὴ γνωριζόντων τὰ θελγητρα πάντα τῆς Ὀμηρικῆς ποιητεῶς, ὅνεύρωσιν ἀσφίεντη τινὰ ἡχώ αὐτῶν εἰς τοὺς στέχους μου, ὅν ὅλοι εὗρωσιν εἰς αὐτοὺς πρόσωπον ἀπόδειξιν τοῦ ἀνέκαντην δημοτικοῦ χαρακτῆρος τῆς Ὁδυσσείας, δὲν οὐδὲ μετανοήσω, διότι εὖεσσα καὶ εἰς ὅλων ὄμματα τὴν μετάφρασίν μου.

Αὕτη ἐγράφη διὰ σέ, Κερκυραῖς, συμπατριώτα τῆς Ναυσικάης, ὃστις τοσάκις μετ’ ἐνθίουσιασμοῦ μὲ περιέγραφες καὶ τὸν αἰγιαλὸν τῆς Φαιακίας, καὶ τὸν λιμένα ὅπου ὁ Ὁδυσσεὺς ἔσθη, καὶ τὸν βράχον, τὸν ὅποιον ἡ παράδοσις τοῦ λαοῦ παρεδέχεται ὡς τὸ ἀπολετῷμένον πλοῖον τοῦ πολυπανοῦς καὶ πολυμηχάνου Ἱπακησίου.

ὁ φίλος σου

Ἐν Λονδίνῳ 1868.

Δ. Βικέλας.

Σημείωσις.

Χάριν τῶν λησμονησάντων ή τῶν ἀγνοούντων τὴν Ὀδύσσειαν, ἵσως δὲν εἶναι περιττόν, πρὸς κατάληψιν τῆς ἐπομένης ἔκτης βαψιφρίας, νὰ προταχῖσθαι ὅλεγαι λέξεις περὶ τῆς πλοκῆς τοῦ ὅλου ποιήματος.

Ἡ Ὀδύσσεια εἶναι ἡ ἀφήγησις τῶν συμβάντων τοῦ Ὀδυσσέως, ἐπιστρέφοντος μετὰ τὴν δὲλωσιν τῆς Τρωάδος εἰς τὸν πατρίδα του, τὴν Ἰτακην.

Αἱ πρῶται τέσσαρες βαψιφρίαι εἶναι εἶδος προλόγου, καὶ τὸ περιγράφονται ἡ οἰκία τοῦ ἀπόντος βασιλέως τῆς Ἰτακης, πλήρης τῶν αὐτιαδῶν μνηστήρων, οἵτινες κατασπαταλοῦν τὴν περιουσίαν του καὶ ἐποφθαλμιεῦν τὴν σύζυγόν του, — ἡ οἰκογένεια του, διατηροῦσα μὲ στοργὴν τὴν μνήμην τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τὴν ἐλπίδα νὰ τὸν ἴδῃ ἐπιστρέφοντα, — ἡ Ηηνελόπη, σύζυγος πιστῆ, — ὁ Τηλέμαχος, υἱὸς ἀφωσιωμένος, — καὶ υπεράνω τούτων πάντων ἡ εὔνοια τῆς Ἀνηγνᾶς, ἥτις προστείται τὸν Ὀδυσσέα καὶ ἀγιάζει τρόπον τινὰ τὴν ὑπόνεσιν.

Εἰς τὴν πέμπτην βαψιφρίαν παρίσταται, κατὰ πρῶτον, ὁ ἥρως τοῦ ποιήματος εἰς τὴν νῆσον τῆς Καλυψοῦς, ἥτις ὑποτασσομένη εἰς τοὺς ὄρισμοὺς τῶν μεγαλειτέρων νεῶν, μετὰ λύπης τὸν ἀφίνει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἀγαπητὴν του πατρίδα. Ἐλλαδίποτε, ὅστις τὸν κατατρέχει διότι ἥσεβησε πρὸς αὐτόν, τὸν βλέπει πλέοντα, καὶ πλήρης ὀργῆς συνάζει τὰς νεφελαῖς, ταράσσει τὸν πόντον, μέχρις οὗ ὁ δυστυχὴς Ἰτακή-

σιος, ναυαγήσας, μόλις σώζεται εἰς νῆσου ἀγνωστον, καὶ ἔκει,
γυμνὸς καὶ ἀπηλπισμένος, κοιμᾶται ἐπὶ τῆς παραλίας.

‘Η νῆσος αὕτη εἶναι ἡ Φαιακία, ἡ Κέρκυρα, ὅπου τὸν
περισώζει ἡ Ναυσικάη.

Τὸ δραῖον ἐπεισόδιον τῆς Ναυσικάης πληροῖ τὴν ἐπομένην
ἔκτην διαψῳδίαν.

Εἰς τὴν 7ην καὶ τὴν 8ην διαψῳδίαν δὲ Ὁδυσσεὺς φιλοδιξεῖται
ἕπο διονύσου, τοῦ πατρὸς τῆς Ναυσικάης, ὃστις
ἐγνοεῖ ὅτι φιλοδιξεῖ ἐπίσημον ἄνδρα καὶ τὸν ἐρωτᾶ τίς εἶναι.
Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπαντῶν δὲ Ὁδυσσεὺς διηγεῖται τὰ
συμβάντα του, ἀφ' ὃτου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Τρωάδα, ἕως οὗ
διεσώνη εἰς τὴν Φαιακίαν· ἡ δὲ διηγησις του αὕτη πληροῖ
τὰς ἐπομένας τέσσαρας διαψῳδίας, μέχρι τῆς δωδεκάτης.

Τὸ δεύτερον θῆμασυ τοῦ ποιήματος, αἱ τελευταῖαι δώδεκα
διαψῳδίαι, εἶναι ἡ περιγραφὴ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ὁδυσσέως
εἰς τὴν Ἰθάκην ἀπὸ τῆς Φαιακίας, ἡ ἀναγνώρισις αὐτοῦ μὲ
τὸν Τηλέμαχον, ἡ τιμωρία τῶν μηηστήρων, καὶ ἡ εὐτυχὴς
ἀποκατάστασις τοῦ θρωνος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὸν θρόνον του.

Ἐκεῖ ἀπεκοιμήσηκε ὁ θεῖος Ὁδυσσέας,
Κοιμήσηκε' ἀπὸ κούρασι καὶ ὑπνῳ πλακωμένος.
Καὶ ἡ Θεὰ τὸν Αἴγανα, ἡ γαλανοματοῦσα,
Σ τὴν πόλιν ἐξεκίνησε νὰ πάγγ τῶν Φαιώνων,
· · · · · · · · · · · · · · · · ·
· · · · · · · · · · · · · · · · ·
· · · · · · · · · · · · · · · · ·
Καὶ πρὸς τὸν πύργον προχωρεῖ, ἐκεῖ ὅπου κοιμᾶται
Ἄγγελοκάμωτο κορμί, οὐράνια παράστασι,
Τοῦ καλοτύχου βασιλῆας ἡ κόρη Ναυσικάη.
Δυὲ κόραις ὥραιόταταις, χαριτοκαμωμέναις,
Κοντά της ἐπαράστεκαν τὰς δυὲ πλευραῖς τῇς σύρας.
Καὶ σὰν ἀνεμοφύσημα ἡ Ἀΐγανα ἔχυση
Εἰς τὰ λαφρὰ παπλώματα τῆς κοιμισμένης κόρης,
Κ' ἐπάν' ἀπὸ τὸ κεφάλι της ἐστάσηκεν ὄλόρση,
Σὰν νὰ τάνε ἡ καρδιακὴ τῆς νέας φιληγάδα,
Ἡ συγατέρα τοῦ Δυρᾶ, τοῦ Βαλασσακουσμένου.
Καὶ λέγει της τὸν ὑπνον της ἡ γαλανοματοῦσα:
“Σὲ ἐγέννησεν ἡ μάνα σου νὰ τίσαι ἀκαμάτρα;
Σηκώσου, καὶ εἶναι ἀπλυτα τὰ βιοῦχα, τά προικιά σου.
Γιατὶ ἡ χαραῖς σου ἐσίμωσαν, ποὺ ἄλλα σὲ φορέσῃς,
Καὶ ἄλλα τὸ συμπενεριὸς σὲ χθὲς νὰ δώσῃς δῶρα,
Νὰ σὲ παιωνέσῃς γειτονιὰ καμαρωμένη νύφη,
Καὶ ὁ πατέρας νὰ χαρῇ καὶ ἀκριβὴ σου μάνα.

“Σηκώσου μὲ τὸ χάραμμα νὰ πᾶμε 'ς τ' ὀκρογιάλιν·

“Θὰ 'λιῶ κ' ἐγὼ 'ς τὸν ποταμό 'ς τὴν πλύσιν νὰ βοηθήσω,

“Γιατὶ παρέστη α γιὰ πολὺ ἀκόμη δὲν θὰ μείνης·

“Τὶ ιύφη σὲ γυρεύουνε καὶ προξειδεῖς σοῦ στέλνουν.

“Απὸ τὴν πρώτη λεβεντιὰ ποῦ ἔχ' ἡ Φαιακία

“Μέ τὴ γενηά σου ταιριαστή, ἀρχόντων θυγατέρα.

“Πήγαινε 'ς τὸν πατέρα σου καὶ παρακάλεσε του

“Πρωΐ πρωΐ 'ς τὴν ἄμαξα νὰ βάλουν τὰ μουλάρια,

“Νὰ πᾶς τὰ βοῦχα τὰ καλὰ καὶ τὰ φορέματα σου·

“Τὶ ναι ἀπ' τὴν χώρα μακριὰ πολὺ τὸ περιγιάλι.”

Λέγει καὶ φεύγ' ἡ 'Ανηγά ἡ γαλανοματοῦσα·

Καὶ φεύγει γιά τὸν "Ολυμπον, ἐκεὶ ποῦ ἔχουν κτίσει

Τὴν ακτοικιά τους οἱ Θεοί, γερὰ θεμελιώμενη· —

Οὔτε Βορειὰς τήνε κτυπᾷ, οὔτε βροχὴ τὴν δέρνει,

Καὶ οὔτε χιόνι πέφτει ἐκεῖ, — μόνο τὴν περιζόνει

‘Ο οὐρανὸς ἀνέφελος, καὶ φῶς, καὶ λάμψις ἀσπρη· —

Καὶ οἱ Θεοί περνοῦν ἐκεῖ 'ς αἰώνιαν εὔτυχία.

Κι' ὅταν ἐπρόβαλ' ἡ Αὔγη, σὲ δόξα θρονιασμένη,

‘Η Ναυσικάη ἕπυπησε ἡ λαμπροφορεμένη,

Κ' ἐκεῖνα ποῦ εἶδε ἀίνησε νὰ πῆ 'ς τὰ γονικά της.

‘Η μάνα της εἰς τὴν γωνιὰ κανότουν μὲ ταῖς δούλαις,

Νῆμα 'πὸ κόκκινο μαλλί 'ς τὴ βόκα της νὰ γνέψῃ

Τὸν ἀκριβό πατέρα της τὸν πρόφειασε 'ς τὴν θύρα,

Ποῦ 'ς τὴν βουλὴν οἱ Φαιακες τὸν πρόσμεναν νὰ π' γη·

Κ' ἡ Ναυσικάη στάθηκε σιμά του καὶ τοῦ λέγει:

“Παππᾶ μου, δίδεις προσταγή 'ς τοὺς δούλους νὰ μοὺ ζέψουν

“Τὴν ἄμαξα τὴν ὑψηλήν, νὰ πάω’ς τὸ περιγιάλι,
“Τὰ ἀπλυτα φορέματα νὰ πλύνω’ς τὸ ποτάμι.
“Γιατί σου πρέπει ’ς τὴν βουλήν, ὅπου ’σαι μέσ’ τους πρώτους,
“Νὰ φαίνεσαι μ’ διλόπαστρα φορέματα ’ντυμένος.
“Κ’ οἱ πέντε γιοὶ σου οἱ ἀκριβοί, πῶγεις καὶ ζοῦν μαζῆ σου,
“Οἱ τρεῖς ἀκόμ’ ἐλεύθεροι, κ’ οἱ δύω πανδρεμένοι,
“Μοὺ θέλουν ρούχα νειόπλυτα νὰ εἶχουν κάπιε ’μέρα
“Οταν πηγαίνουν ’ς τὸν χορό, — κ’ εἰν’ ἡ δουλειὰ ’δική μου.”
Αὐτὰ τοῦ εἶπε. ’ντράπηκε νὰ πῆ γιὰ ταῖς χαραῖς της.
Πλὴν ὅλα ὃ πατέρας της τὰ ἔννοιωσε καὶ λέγει:
“Δὲν σου φιλαργυρεύομαι παιδί μου τὰ μουλάρια,
“Μηδ’ ὅλλο πράγμα. — Ἐλα ’δὼ οἱ δούλοι νὰ σ’ τὰ ζέψουν
“Σ τὴν ἄμαξα τὴν ὑψηλήν, τὴν τεχνοκαμωμένη.”
Δίνει ’ς τοὺς δούλους προσταγή, κι’ ἀμέσως ἐτοιμάζουν
Τὴν ἄμαξα τὴν ὅμιορφη καὶ ζεύγουν τὰ μουλάρια,
Ἐνῷ ἡ κόρη τὰ λαμπρὰ φορέματ’ ἐτοιμάζει,
Τὰ φέρνει, καὶ ’ς τὴν ἄμαξα ἐπάνω τὰ φορτόνει.
Κι’ ὅταν ἀνέβηκε κι’ αὐτή, ἡ μάνα της τῆς δίνει
Κρασὶ σὲ τράγινο ἀσκί, προσφάγι σὲ καλάσι,
Καὶ λάδι ὑγρὸ τῆς ἐδωκε σ’ διλόγρυπο σταμνάκι
Γιὰ ν’ ἀλειφᾶτῇ ’ς τὸν ποταμὸν μὲ ταῖς συντρόφισαίς της.

Πέρνει τὰ διλόλαμπρα λωριά, πέρνει ράβδι ’ς τὸ χέρι,
Δίνει βιτζία τῶν μουλαριῶν, καὶ τρέχουνε μὲ κρότο,
Καὶ πᾶν μὲ πάτημα γιργό, καὶ φέρνουνε τὰ ρούχα,
Κι’ αὐτήν, καὶ τὰ κοράσια της ὅπου τὴν συντροφεύουν. —
Κ’ ἐφεύρασανε σ’ τοῦ ποταμοῦ τὸ κρυσταλένιο ρεῦμα,
Ἐκεὶ ποὺ τρέχει τὸ νερὸ, κανάριο καὶ ὥραῖο,
Καὶ πῶρχονται καὶ πλένουνε γῆ κόραις τῶν Φαιάκων. —

Ἐλύσαν ἀπ' τὴν ἄμαξα γῇ νέαις τὰ μουλάρια,
Καὶ 'ε τὸ ἀφρισμένου ποταμοῦ τὰ ἔδιωξαν τὰ πλάγια,
Ἐλεύθερα νὰ βόσκουνε τὸ πράσινο χορτάρι.
Κατόπιν ἐσηκώσανε ὅλαις μαζῆ 'ε τὰ χέρια
Τὰ διοῦχ' ἀπὸ τὴν ἄμαξα, καὶ τὰ βουτοῦν 'ε τὸ δεῦμα,
Καὶ τὰ πατοῦνε 'ε ταῖς λακιαῖς, μὲ γέλοια, μὲ παιγνίδια.
Κι' ἀφοῦ τὰ καναρίσανε 'ε τὸ δροσερὸ ποτάμι,
Ἄραδ' ἀράδα τὸ ἀπλωσαν εἰς τοῦ γιαλοῦ τὴν ἄκρη,
Ἐκεῖ ποὺ σπρώχνει 'ε τὸν δηρὰ τὸ κῦμα τὰ λιβάρια.
Καὶ τὰ κοράσια λούσανηκαν κι' ἀλείφωνηκαν μὲ λάδι,
Κ' ἐκάθισκαν νὰ φάν ψωμὶ 'ε τοῦ ποταμοῦ τὸ πλάγιο,
Ἐνῷ τὰ διοῦχα στέγνωναν 'ε τοῦ ηλιού τὴν λαμπράδα.
Καὶ ὅταν ἐφαγαν ψωμί, ἐλύσαν τὰ μαλλιά τους,
Καὶ μὲ τὴν σφαῖρα παιζανε κ' ἐτρέχανε γῇ δούλαις,
Ἐνῷ ταῖς ἐτραγούδαις γῇ ἀσπρολαίμα κόρη.

"Ετσ' γῇ οὐεὶς γῇ "Αρτεμις ποὺ ἀγαπᾶ τὰ τόξα,
"Οταν τοὺς κάπρους κυνηγᾷ, γὰ τὰ γοργὰ ἐλάφια,
"Σ τοῦ Ταῦγέτου ταῖς κορφαῖς, 'ε ταῖς βάχαις τοῦ Ερυμάνθου,
Κ' γῇ Νύμφαις τὴν ἀκολουθοῦν, τοὺς Δία θυγατέραις, —
Τρέχουν καὶ παιζούν, — κ' γῇ Αγτώ^(α) οὐωρεῖ κι' ἀναγαλλιάζει,
Τὶ ἔχ' ἀπὸ ὅλαις πιὸ ψηλὰ ἐκείνη τὸ κεφάλι,
Κι' ἀπὸ ὅλαις ξεχωρίζεται, ἀν κι' ὅλαις εἶν' ὠραίαις.
"Ετσ' ἀπὸ ταῖς δούλαις της κι' αὐτή, — ἀφίλητη παρνένα!

Καὶ ὅταν ηλιὸς ὁ καιρὸς γιὰ νὰ γυρίσουν πίσω,
Διπλόνουν τὰ φορέματα καὶ ζεύγουν τὰ μουλάρια.

(α) Αγτώ, μήτηρ τῆς Αρτέμιδος.

Τότ' ἡ θεὰ ἡ γαλανὴ βουλιέται νὰ ξυπνήσῃ
Τὸν Ὀδυσσέα, γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν ὕμιορφη τὴν κόρη,
Ποῦ θά χῃ ὄδηγγήτρια 'ς τὴν πόλι τῶν Φαιάκων. —
Τὴν σφαῖρα σὲ μιὰ δοῦλα τῆς βέχν' ἡ βασιλοπούλα:
Τὴν δοῦλα δὲν ἐπίτυχε καὶ πέφτει 'ς τὸ ποτάμι,
Κι' ὅλα μαζῆ ψηλὴ φωνὴ ἔσυραν τὰ κοράσια.

Ο θόρυβος ἔξυπνησε τὸν δόλειον Ὀδυσσέα
Κ' ἐκάθισε, καὶ ἀκουε, κ' ἐλόγιαζε 'ς τὸν νοῦ του:
“Ἄλλοιμονον! ποῦ βρίσκομαι; σὲ τί ἀνθρώπων μέρη;
“Μὴν εἶναι ἄγριοι, σκληροί, χωρὶς δικαιοσύνη;
“Ἔ δίκαιοι, φιλόξενοι, καὶ τὸν θεὸν φοβοῦνται;
“Ωσάν ν' ἀντήχησε φωνὴ μακριά μου γυναικίσια.
“Μὴ Νύμφαις εἶναι, τὰ ψηλὰ π' όρεῖς ορφοβούνια,
“Καὶ ταῖς πηγαῖς τῶν ποταμῶν, τὰ δροσερὰ λαγκάδια;
“Ἔ μήπως ζοῦν ἐδῶ θηγατοὶ κι' ἀνθρώπινα λαλοῦνε;
“Εμπρὸς, ἄς πάγω νὰ τοὺς 'δῶ, νὰ μάθω καὶ ποῦ εἶμαι.” —
Εἶπε, κι' ἀνασηκώθηκε ἀνάμεσ' ἀπ' τοὺς θάμνους,
Κ'ἔνα κλωνάρι, φουντωτό, μὲ τὸ βαρύ του χέρι

‘Ἐτσάκισε κ' ἔσκεπασε τ' όλόγυμνο κορμί του.
‘Ωσάν βουνίσιος λέοντας ποῦ 'ς τὴν έρμια προσμένει,
Καὶ ἀψηφάει καὶ βροχὴ κι' ἀγέρα ποῦ τὸν δέρνουν,
‘Ἐνῶ 'ς τὰ μέλη τὰ γερά τὴν δύναμί του νοιώθει.
Βγάζουν τὰ μάτια του φωτιά, καὶ πέφτει 'ς ὅπι εὔρει,
Σὲ βώδια, γίδια, πρόβατα, καὶ σὲ γοργὰ ἔλαφια.
“Οταν ἡ πεῖν' ἀπ' τὰ βουνὰ τὸν σπρώχνῃ νὰ καταίβῃ
Εἰς τῶν ἀνθρώπων τὰ χωρὶς καὶ 'ς τὰ μανδρὶς νὰ πέσῃ.
“Ἐτσι κι' αὐτός, ἄν καὶ γυμνός, τὸν ἔσπρωχν' ἡ ἀνάγκη
Νὰ σμίξῃ τὰ χρυσόμαλλα κοράσια, 'ς τ' ἀκρογιάλι. —

Η νησίς, ἄμα τὸν ἴδανε γυμνὸν, θαλασσωμένον,
Τρουμάξαντος καὶ ἐσκόρπισαν τὸν βράχον, δῶντος ἐκεῖνος.
· Η κόρη μόνη ἀπέμεινε τοῦ βασιληᾶ μὲν θάρρον,
Τι λέγεις; Αὐτηνά πάπι τὰ γόνατα τῆς εὔγαλτος τὸν φόβον,
Καὶ στάζει τηνάκις. — Καὶ ἐλόγιαζεν δὲ δόλιος ὁ Οδυσσέας,
· Η νὺν συμώστις ἀπὸ κοντὰ νὺν τὴν παρακαλέσῃ,
· Η νὺν τῆς πῆς ἀπὸ μακριὰ μὲν λόγια μελωμένα,
Νὰ δεῖξῃ ποὺν τὸ χωριό, καὶ νὺν τοῦ δώσῃ ρύση.
Καὶ τοῦ ἐφάνηκε καλὸν καὶ ὡφέλιμο πῶς θὰ τοι
· Απὸ μακριὰ λυπητερά νὺν τὴν παρακαλέσῃ,
Μή τύχει τῇ κόρῃ καὶ ὅργια τὸ γόνον ἀν τῆς ἀγγείης.
Καὶ λέγει τῆς ἀπὸ μακριὰ μὲν λόγια μελωμένα:
“Ἐλένησε με, καὶ ἀν θεάς τῇ καὶ ἀν γυναικαῖς ἥσαι.
“Αν κατοικήσει τὸν οὐρανὸν μὲν τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλους,
“Η ωμορφιά, τὸν ἀνάστημα, τὴν χάριν σου μοῦ λένε
“Πῶς εἰσαι τῇ Αρτέμιδᾳ, τοῦ Δία θυγατέρα.
“Καὶ ἀν εἰσαι σύντρωπος καὶ σὺ καὶ κατοικήσει τὸ χῶμα,
“Ἄς χαίρετος δὲ πατέρας σου, καὶ τὴν ἀκριβή σου μάνα,
“Καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἀς χαίρωνται· γιατὶ πολὺ τῇ ψυχῇ τους
“Θεοὶ ἀναγκαλλιάταις ἀπὸ χαρὰ γιὰ σένα, ὅταν βλέπουν
“Τέτοιας ἀνθεμένη ωμορφιά μέσ’ τὸν χορὸν νὰ μπούν.
“Καὶ ἀπὸ οἴλους περισσότερο ἐκεῖνον μακαρίζω,
“Ποὺ φορτωμένη μὲν προικιά, καὶ τὸ τὰ χρυσᾶ ντυμένη,
“Γυναικα του τὸν σπέτι του μιὰ μέρα θὰ σὲ πάρῃ.
“Γιατὶ ποτὲ τέτοιο κορμί, τῇ ἀνδρᾳ τῇ γυναικα,
“Δὲν ἴδανε τὰ μάτια μου, ποὺν βλέπουν καὶ θαυμάζουν.
“Μονάχα τὸν Απόλλωνος τὸν Λεόντα, τὸν Δῆλο,
“Τὴν φημισμένη φοινικιὰ σὰν εἶδα, γιατὶ πῆγα

“Κ’ ἐκεῖ, ’ς τὴν Δῆλο, — καὶ λαὸς πολὺς μ’ ἀκολουθοῦσε,
“Εἰς τὸ ταξιδί πόμελα τόσα κακὰ νὰ πάσω).
“Σὰν εἶδα ’κεινα τὰ κλαδιὰ ἐνάμβωσ’ ἡ ψυχή μου,
“Τί ἄλλο δένδρο σὰν αὐτὸ δὲν βλάστησε τὸ χῶμα.
“”Ετοι καὶ σένα, σὲ θωρᾶ μὲ θαυμασμὸ καὶ σέβας,
“Ω κόρη, καὶ τὰ γόνατα φοβοῦμαι νὰ σ’ ἀγγίξω.
“Βοήθησέ με. — συμφορὰ μεγάλη μὲ πλακόνει.
“Μὲ παραδέρνω τὸ θάλασσα εἴκοσι μέραις τώρα
“Ποῦ ἔφυγ’ ἀπ’ τὸ μακρυνὸ νησὶ τῆς Ωγυγίας,
“Καὶ μὲ κτυποῦν τὰ κύματα κι’ ἀνέμοι λυσιασμένοι.
“Καὶ τώρα μ’ ἔρριξτο ὁ θεὸς ’ς αὐτὸ τὸ περιγιάλι
“Νὰ πάσω κι’ ἄλλαις συμφοραῖς γιατὶ δὲν παύει ἀκόμη
“Νὰ μὲ παιδεύ’ ἡ τύχη μου καὶ νὰ μὲ κατατρέχῃ.
“”Αλλὰ ἐσὺ σπλαγχνίσου με, ποῦ οὔτερ’ ἀπὸ τόσα
“Ποῦ ἔπαντα κ’ ὑπέφερα ἐσένα πρώτη βλέπω,
“Καὶ οὔτε ’ξεύρω ὃ δυστυχήσεις ἄλλον ἐδῷ κανένα
“”Απ’ τοὺς ἀνθρώπους ὅπου ζοῦν ’ς αὐτὸν τὸν ξένον τόπου.
“Ποῦ εἶν’ ἡ πόλις δεῖξε μου, καὶ δόσε μου ἀν εἶχης
“Κανένα βιοῦχο, τὸ γυμνὸ κορμί μου νὰ σκεπάσω.
“Κ’ εἰς σὲ νὰ δώσῃ ὁ θεὸς ὃ τι παντεῖ ἡ ψυχή σου:
“”Ανδρα, καὶ σπίτι, καὶ παιδιά, κι’ ὄμονοια, κι’ ἀγάπη.
“Τί πράγμα ὥραιότερο δὲν γίνεται ’ς τὸν κόσμον,
“Παρ’ ὅταν στέρεῃ ὁ θεός μ’ ὄμονοια νὰ ζοῦνε
“Δυῳ σώματα καὶ μὰ ψυχή, ὃ ἄνδρας κ’ ἡ γυναικα.
“Ποῦ νὰ λυποῦνται οἱ ἔχειροι, νὰ χαίρωνται οἱ φίλοι,
“Κι’ αὐτοί νὰ νοιῶνται μὲ χαρὰ τὴν θείαν εὐλογίαν.”

Καὶ ἀπεκρίνη πάραυτα ἡ ἀσπρολαίμα κόρη:

“Ξένε, δὲν φαίνεσαι κακός, οὔτ’ ἄνδρας χωρὶς γνῶσι.

‘Μόνο τὴν τύχην ὁ Θεὸς μοιράζει ’ς τοὺς ἀνθρώπους,
“Καὶ ’ς τοὺς καλοὺς καὶ ’ς τοὺς κακούς, κατίσταντος ὅπως θέλει.
“Υπόμενε καὶ σήκωνε ὅτι κι’ ἀν στέλ’ Ἐκεῖνος!
“Καὶ τώρα ὅπου ἔφενταις ’ς τὴν γῆ τὴν ἴδιαν μας,
“Δὲν θὰ σοῦ λείψῃ τίποτε, οὐ φόρεμα οὐ κάλο
“Απ’ ᾧτι μοῦ ἐξήτησες βοήθεια νὰ σοῦ δώσω,
“Καὶ θὰ σοῦ δείξω ποῦ νὰ πάς, καὶ θὰ σοῦ πῶ ποῦ εἶσαι:
“Τὴν πόλιν τούτην οἱ Φαιάκες καὶ τὸ νησὶ δρίζουν,
“Κ’ οὐ θυγατέρα εἶμ’ ἐγὼ τ’ ἀνδρείου Ἀλκινόου
“Ποῦ βασιλεύει ’ς τὸ νησὶ καὶ κυβερνᾷ τὸν τόπο.”
Καὶ στρέφει πρὸς ταῖς δούλαις της ποῦ φεύγαν καὶ προστάζει:
“Σταθῆτε! τί τρομάξετε ποῦ θίδετ’ ἐναντίον ἀνδρα;
“Γιατί ἔφοβηθήκετε σὰν νάλας νὰ σᾶς βλάψῃ;
“Η γῆ τέτοιο ἀνθρώπῳ σκληρὸν οὔτ’ ἔχει, οὔτε θάλασσή,
“Ποῦ ’ς τῶν Φαιάκων τὸ νησὶ τὸν πόλεμον νὰ φέρῃ.
“Γιατί οἱ ἀνάνατοι θεοὶ πολὺ μᾶς ἀγαποῦντε.
“Τί κατοικοῦμεν; εἰμεῖς ἐδώ, μακριά, ’ς τῆς γῆς τὴν ἄκρη,
“Στὴν κυματούσα θάλασσα, κι’ οὐδὲ μᾶς συμίγουν κάλοι.
“Καὶ ἀν κανένα δυστυχῆ μᾶς βίξεν; εδώ τὸ κῦμα,
“Ἐκεῖνον τὸν φιλεύομε καὶ τὸν φιλοξενοῦμε,
“Γιατί τοὺς ξένους καὶ πτωχοὺς ὁ Δίας προστατεύει,
“Καὶ καρδιακὰ τοὺς δένομε τὸ λίγο ποῦ μποροῦμε.
“Ἐλάτε δούλαις, δόσετε νὰ πιῇ νά φάγῃ ὁ ξένος,
“Καὶ δείξετε του νὰ λουσθῇ ’ς τοῦ ποταμοῦ τὸ ἀπόσκια.” —

Κ’ οὐδεὶς ἐσταμάτησαν καὶ ἐσπράγναν μιὰ τὴν ἄλλη,
Κ’ εἰς τὰ σκεπὰ ὥδη γῆσαν τὸν ξένον, κανέως εἶπε
Τοῦ πλατυκάρδου βασιλῆα η κόρη Ναυσικάη.

Φορέματα δλόπαστρα ἐβάλανε καντά του,
Καὶ λάδι τοῦ ἐδώκανε 'ς δλόχρυσο σταμνάκι
Γιὰ νὰ λουσῖνη καὶ ν' ἀλειφνῆ 'ς τοῦ ποταμοῦ τὸ βεῦμα.
Κι' δ 'Οδυσσέας στάζηκε, καὶ λέγει 'ς τὰ κοράσια:
“Κοράσια 'λίγο μακριὰ πηγαίνετε, νὰ πλύνω
“Τὸ ἄλας ἀπ' τοὺς ὄμους μου καὶ ν' ἀλειφνῶ μὲ λάδι,
“Οπου ἀλοιφὴ τὸ σῶμα μου πολὺν καιρὸν δὲν εἶδε. —
“Τί νὰ λουσῖνῶ 'ς τὸν ποταμὸν δὲν ἥμπορῶ μπροστά σας·
“Τό 'χω 'ντροπὴ νὰ γυμνωνῶ 'ς τῶν κορασιῶν τὰ μάτια.”

Ταῖς εἶπε, κι' αὐταῖς ἔφυγαν, 'ς τὴν κόρην νὰ τὰ ποῦνε.
Κι' δ 'Οδυσσέας ἐλουσε 'ς τοῦ ποταμοῦ τὸ βεῦμα
Τὴν ἄρμη 'πὸ τὴν βάχη του κι' ἀπ' τοὺς πλατιοὺς του ὄμους,
Κι' ἀπ' τὸ κεφάλι 'ξέπλυνε τῆς θάλασσας τὸ ἄλας.
Κι' ἀφοῦ ἐλούσαντο καλὰ κι' ἀλείφνηκε μὲ λάδι:
Ἐνδύση τὰ φορέματα ποῦ τέθωκεν ἡ κόρη.
Κι' ἡ 'Ανηγνᾶ, τὸ γαλανή του Δία θυγατέρα,
Τὸν ἔκκμε νὰ φαίνεται ὠραῖος καὶ μεγάλος,
Μὲ τὰ σγουρά του τὰ μαλλιά, ποῦ πέφταν 'ς τὸν λαιμόν του
Καὶ χάρι 'χύνων περισσὴ 'ς τὴν κεφαλή, 'ς τοὺς ὄμους. —

Κ' ἔνας τεχνίτης ξακουστὸς ποῦ τώμανεν νὰ κάμῃ
‘Η 'Ανηγνᾶ κι' δ "Ηφαιστος χαριτωμένα ἔργα,
Καὶ νὰ στολίζῃ τεχνικὰ μὲ μάλαμα τὸ σῆμα,
Δὲν θὰ μποροῦσε ὠμορφιὰ νὰ παραστήσῃ τόση.

"Ετσι γεμάτος ὠμορφιά, ἐκάπισε μονάχος
'Σ τὸ περιγάλι. — κ' ἐβλεπε κ' ἐνίαυμαξεν τὸ κόρη,
Καὶ λέγει 'ς τα κοράσια της μὲ ταῖς μακριαῖς πλεξοῦδαις.

“Ακούσετε μου νὰ σᾶς πῶ ἀσπρόλαιμα κοράσια.
“Κάτι οὐδὲ ζεύρουν οἱ θεοὶ τὴν κορυφὴν τὸν Ολύμπου
“Κι’ αὐτὸν τὸν ἄνδρα φέρανε τοὺς Φαιάκας νὰ σμίξῃ.
“Πρωτήτερα μου φάνηκε πῶς θῆταν τιποτένιος,
“Καὶ τώρα μοιάζει τοὺς Θεοὺς ποὺ ζοῦνται τὰ Οὔρανα.
“Μακάρι νὰ μου ἔμελλε νὰ πάρω τέτοιον ἄνδρα!
“Μακάρι νὰ τοῦ ἀρεῖται νὰ μείνῃ τὸν νησί μας! —
“Αλλὰ κοράσια δόσετε νὰ πιῇ νὰ φάγῃ ὁ ξένος.” —
Καὶ τὰ κοράσια ἀκούσανε καὶ κάμουν ὅπως λέγει
Καὶ στρώγουνται φαγὶ, πιοτό, κοντὰ τὸν Οδυσσέα.
Κ’ ἐκεῖνος ἔτρωγε ἐπινε ἀρπακτικὰ ὁ δόλιος,
“Οπου δὲν ὕγγισε τροφὴ γιὰ μέραις καὶ γιὰ νύκταις.

Καὶ τότε ἀλλα ἔβαλε τὸν νῦν ἡ Ναυσικάη:
Διπλόνει τὰ φορέματα, τὴν ἄμαξα τὰ βάζει,
Κι’ ἀφοῦ τὰ δυνατώνυχα ἐξεύχθηκαν μουλάρια
τὸν Ανέβηκε, κ’ ἐκάπισε καὶ λέγει πρὸς τὸν ξένον:
“Ω ξένε, ὀκολούσα με τὴν πόλιν νὰ σὲ πάγω,
“Τ’ ἀνδρειωμένου βασιλῆ τὸν πύργον νὰ σου δείξω,
“Νὰ ἴδῃς ἐκεῖ τοὺς προεστοὺς κι’ ἀρχόντους τῶν Φαιάκων.
“Ομως ἐσύ σας γνωστικός, κι’ δτι σου πῶ νὰ κάμης:
“Οσο πηγαίνομε τὴν ἄγρους καὶ τὸν ὁργωμένους κάμπους
“Ν’ ὀκολουθήσῃς τὴν ἄμαξα μαζῆ μὲ τὰ κοράσια.
“Ἐγὼ ἔμπρὸς νὰ ὅδηγῶ καὶ σεῖς νὰ ὀκολουθήσετε,
“Ως δτου νὰ συμώσωμεν ἀπὸ τὸν πόλιν τὴν πόλιν.
“Ἐκεῖ οὐδὲν: — διλόγυρα τείχη ψηλὰ τὴν ζώνουν
“Κι’ ἀπὸ τὴν κάπια της μεριὰ κ’ εἶνας καλὸς λιμένας.
“Ἐχουν τὸ ἔμβασμα στενὸ καὶ μέσα ἀράδ’ ἀράδα

“Εἶναι συριεναὶ τὴν στεριὰν ἔαρμάτωτα καράβια.
“Στὸν δύῳ λιμένας μεταξὺν ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος,
“Καὶ ἡ ἀγορὰ μὲν μάρμαρα πελεκητὰ φραγμένη.
“Τῶν καραβιῶν ἀρματωσιές ἐκεῖ κατασκευάζουν,
“Καὶ πελεκοῦντες τὰ κουπιά, καὶ στρίφουν παλαμάρια.
“Τέ γιὰ σπασίᾳ τοὺς Φαίακας, η τόξα, δὲν τοὺς μελλεῖ,
“Μόν’ γιὰ κατάρτια, καὶ κουπιά, κι’ ὀρνόπευκα καράβια.
“Μ’ αὐτὰ τὴν θάλασσαν περνοῦν, κι’ αὐτὰ εἰν’ ἡ χαρά τους.
“Αὐτοὺς φοβοῦμαι μὴ μὲν οὖν καὶ μὲν κατηγορήσουν.
“Φοβοῦμαι τὴν αὐστάδειαν καὶ τὴν κακογλωσίαν τους.
“Μήπως κατόπι μου σὲ οἴδοιν καὶ ποὺν ἀναμεσό τους:
“Ποιὸς εἰν’ αὐτὸς ποτὲ ἀκολουθᾷ τὴν Ναυσικάην ὃ ξένως,
“Οὐ ψηλός, ὃ εὔμορφος; ποιὸς εἶναι; ποῦ τὸν ηὗρε;
“Μὴ θὰ τὸν πάρῃ ἄνδρα της; μὴ ἀπὸ ξένον τόπο,
“Μὴ ἀπὸ τόπο μακρυνό ἀράξει ἐδῶ καράβι,
“Καὶ τὸν ἐπλάνεσσ’ ἀπ’ ἐκεῖ μαζῆ της νὰ τὸν πάρῃ;
“Η μὴν ἐπαρακάλεσε καὶ ἥλπιστ’ ἀπ’ τὰ οὐράνια
“Κανεὶς θεός, νὰ τὴν χαρῇ τὸν μέραις τῆς ζωῆς της;
“Καλήτερα νὰ ἔφευγε κι’ αὐτὴ νὰ εὕρῃ ἄνδρα.
“Μακριὰ νὰ ἔφευγε, — τι ἐμᾶς μᾶς ἐντροπιάζει ὅλους,
“Καὶ ὅλα τὸν ἀρχοντόπουλα ποὺ νύφη τὴν γυρεύουν. —
“Ἐτοι θὰ λένε, καὶ εντροπὴ θὰ εἰν’ αὐτὰ γιὰ μένα.
“Καὶ ἐγὼ τὰ ιδιαὶ θὰ λεγα, νὰ ἔβλεπτ’ ἄλλη νέα,
“Χωρίς νὰ ἔχουν εἰδηστε καὶ μόνα καὶ πατέρας,
“Καὶ πρὸν νὰ βάλῃ στέψανα, νὰ συντυχαίνῃ μ’ ἄνδρας.
“ΙΠλὴν ξένε, ἀκολουθαὶ με καὶ κάμε τέ σου λέγω,
“Αν θελῆς ὁ πατέρας μου τὴν γῆ σου νὰ σὲ στείλῃ.

“Δάσος μὲ λεύκαις ὑψηλαῖς οὐδὲ ἴδης ἔκει ποῦ πᾶμε·
“Εἰν’ εἰρὸν τῆς Ἀνηγνᾶς. Στὸν ἵστον ἀναβούντει
“Κρύο νερό, — καὶ ὄλογυρα λαγκάδι ὅνται σμένο.
“Τὸ περιβόλ’ εἶν’ ἀπ’ ἔκει καὶ ὁ κῆπος τὸν Ἀλκινόου
“Τόσο μονάχα δέμακρα, π’ ἀκοῦς ὅταν φωνάξουν.
“Ἐκεῖ νὰ μείνῃς τὴν δροσιὰ καὶ νὰ προσμένῃς τόσο
“Ως ποῦ νὰ φτάσωμεν ἐμεῖς τοῦ βασιλῆα τὸν πύργο.
“Κι’ ὅταν λογιάσῃς πῶς ἐμεῖς οὐδὲ εἴμενα φτάσουμεναι,
“Κατὰ τὴν πόλιν αἴνησε, καὶ ἐρώτα νὰ σοῦ δείξουν
“Τὸν πύργον τοῦ πατέρα μου, τὸν ἀνδρεῖον Ἀλκινόου.
“Καὶ οὐ τὸν εὑρῆς εὔκολα· καὶ τὰ μωρὰ τὸν διεύρουν,
“Τὶ ἄλλον πύργον σὸν αὐτὸν δὲν ἔχει μέσ’ τὴν πόλιν.
“Καὶ ὅταν φτάσῃς καὶ εὑρεῖς μέσ’ τὴν αὐλὴν τοῦ πύργου,
“Προχώρει δέχως νὰ σταθῇς καὶ πήγαιν’ ὃς ποῦ ναῦρης
“Τὴν μάνα μου, ποῦ τὸν γωνιά, εἰς τὴν φωτιὰν ἀντίκρυ,
“Στὴν δόνα κόκκινο μαλλί οὐδὲ κάθεται νὰ γνένη.
“Σὲ στύλῳ ἀείνη οὐδὲ ἀκουμβᾷ, — καὶ ἦ δούλαις ἀπὸ πίσω.
“Κ’ ἦ φλόγες τοῦ πατέρα μου οὐδὲ ἀντανακλούν τὸν δρόνον,
“Ποῦ οὐρονιασμένος σὸν Θεὸς οὐδὲ πίνη τὸ κρασί του.
“Ἐκείνοις ἀφεσε· — πήγαινε τὴς τῆς μάνας μου τὰ πόδια,
“Καὶ πέσε τῆς τὰ γόνατα καὶ παρακάλεσε τὴν
“Νὰ σὲ βοηθήσῃ γιὰ νὰ πάς τὸν μακρυνόν σου τόπουν.
“Καὶ ἀν αὐτὴ σὲ σπλαγχνισθῇ, καὶ ἀν σὲ συμπονέσῃ,
“Τότ’ ἐλπιζε νὰ διαναιδῆς τοὺς φίλους καὶ δικούς σου,
“Καὶ τὸν πατρίδα σου νὰ πᾶς, καὶ τὸ καλό σου σπίτι.”
Αὐτὰ πε, καὶ μὲ τὸ δραῦλο κτυπάει τὰ μουλάρια,
Κι’ ὅπισω τους ἀφήσανε τοῦ ποταμοῦ τὰ πλάγια·
Ἐκείνη μέσ’ τὴν δύμαξα, μὲ τὰ λωριά τὸ χέρι,

Μὲ προσοχὴν ὥδηγαε κ' ἐβάδιζαν τὰ ζῶα,
Γιὰ νὰ προφέναινουν πεζοὶ ὁ ξένος καὶ ἡ δοῦλαις.

Κι' ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε, κ' ἐφένάσανε 'ς τὸ δάσος,
Καὶ 'ς τὴν δροσιάν ἐκάπιετε ὁ θεῖος Ὁδυσσέας
Κ' ἐπαρκάλει τὴν Θεὰν ποῦ γέννησεν ὁ Δίας:
, 'Εἰσάκουσε μ' ἀδάμαστη τοῦ Δία βιγατέρα!
“Κι' ἂν πρῶτα δὲν εἰσάκουσες τὴν παρακάλεσίν μου,
“Οταν μ' ἐπαίδευ' ὁ Θεὸς π' ὅρίζει τὰ πελάγη,
“Τώρ' ὄκουσε με! Βόηθα με, 'ς τὴν πόλιν τῶν Φαιάκων
“Ν' αλλᾶ, νὰ μ' ἀγαπήσουνε καὶ νὰ μὲ σπλαγχνισθοῦνε.”
Κ' ἡ Ἀνθηᾶ εἰσάκουσε τὴν παρακάλεσι του.
Αλλὰ δὲν τοῦ ἐφένηκε 'ς τὰ μάτια του ἀκόμη,
Τὶ ἐφοβεῖτο τὴν ὁργὴν τοῦ θειοῦ της Ποσειδῶνος,
Ηοῦ μάνιζε κ' ἐπαίδευε τὸν δόλιον Ὁδυσσέα,
Καὶ ὅλον τὸν κατάτρεχε, πρὸς φένάση 'ς τὸν νησί του. —